

такого забезпечення; 3) ухвалити Закон України «Про порядок організації виробництва озброєння, військової та іншої спеціальної техніки».

Список використаних джерел:

1. Про Збройні Сили України: Закон України від 06.12.1991 № 1934-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – Ст. 108.
2. Про оборону України: Закон України від 06.12.1991 № 1932-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – Ст. 106.
3. Про правовий режим майна у Збройних Силах України: Закон України від 21.09.1999 № 1075-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 48. – Ст. 407.
4. Про організацію оборонного планування: Закон України від 18.11.2004 № 2198-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 4. – Ст. 97.
5. Про державне оборонне замовлення: Закон України від 03.03.1999 № 464-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 17. – Ст. 111.
6. Про державну підтримку підприємств, науково-дослідних інститутів і організацій, які розробляють та виготовляють боєприпаси, їх елементи та вироби спецхімії : Закон України від 21.09.2000 № 1991-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – Ст. 406.
7. Про внесення змін до Закону України «Про державне оборонне замовлення»: Закон України від 14.06.2016 № 1416-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 29. – Ст. 537.
8. Про схвалення Концепції проекту Закону України «Про розроблення та поставлення на виробництво озброєння, військової і спеціальної техніки»: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.09.2008 № 1170-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1170-2008-%D1%80>.

Лифарь А.О.

студентка,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО ФІНЛЯНДІЇ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Процес пошуку ефективної системи адміністративного судочинства в Україні висуває велику кількість нових питань, які потребують вирішення. Досвід функціонування адміністративного судочинства в Україні свідчить про необхідність реформування системи адміністративного судочинства в контексті розширення його компетенції, з одночасним створенням належної матеріальної та фінансової основи, для здійснення адміністративними судами покладених на них, відповідно до закону, функцій та завдань. Виходячи з вектору європейської інтеграції України, доцільно звернути увагу на досвід функціонування системи адміністративного судочинства країн ЄС, зокрема Фінляндії, ефективність та дієвість якої доведена протягом тривалого часу [3].

Дослідженням цього питання займалися такі науковці як: Старилов Ю.Н., Блажівська Н.Є., Дорош В.С., Георгієвський Ю.В та інші.

Метою дослідження є аналіз особливостей ефективного функціонування адміністративної юстиції республіки Фінляндія.

Процес реформування системи адміністративних судів у Фінляндії був спрямований на створення системи незалежних від інших ланок судової системи адміністративних судів. До системи адміністративних судів Фінляндії належать окружні адміністративні суди та Верховний адміністративний суд Фінляндії. В науковій літературі таку систему відносять до так званого адміністративно-судового «германського» способу правового захисту громадян [1].

Особливості функціонування такої системи можна проаналізувати на прикладі Адміністративного суду Хельсінкі, який є найбільшим судом країни. В складі суду функціонує 7 секцій, голова суду призначається президентом, але вибирається з числа двох суддів цього суду, запропонованих судом, строком на 7 років. Загальна кількість працівників апарату суду на 2016 рік складає 230 осіб, що майже в 1.5 разів більше ніж в 2015 році, це загалом пов'язано зі значним збільшенням справ, зокрема, міграційних спорів (~10.000 справ) [5].

Особливістю розгляду справ по першій інстанції є те, що відсутній відкритий судовий розгляд, майже 85% справ розглядаються в письмовій формі. В відкритому судовому засіданні проводиться лише розгляд таких категорій справ як: міграційні спори, та спори щодо рішень дій чи бездіяльності органів опіки та піклування, що значно економить час, та дозволяє судам розглянути якомога більше справ в незначний період в часі. Справи в судах всіх ланок розглядаються виключно колегіально, що значною мірою унеможливорює суб'єктивний фактор [4].

Варто зазначити, що лише 18% спорів оскаржуються у Верховному адміністративному суді Фінляндії, що свідчить про високу довіру громадян судовій системі.

Наступною особливістю є те, що під час судового засідання суддя не виявляє значної активності в процесі розгляду справи, виконує роль незалежного арбітра, який лише вислуховує переконливість доводів сторін, що є особливістю принципу змагальності. Крім того, справу адміністративної юрисдикції судді розглядають, не одягаючи суддівську мантию. Це, значною мірою, пояснюється тим, що публічно-правовий спір і так створює стресовий стан для особи, а такий формальний атрибут як суддівська мантия лише збільшує прірву між суддею як представником держави і громадянином, який прагне знайти істину в суді [5].

Заслуговує на увагу така посада як референт-консультант (фактично квазі-суддя). Особливість цього інституту проявляється майже на всіх стадіях проходження адміністративної справи. На підготовчій до судового розгляду стадії референт-консультант готує проект рішення, так званий «меморандум». По результатах судового розгляду справи, якщо вважає, що колегія безпідставно не врахувала окремі факти, що мають значення, уповноважений писати окрему думку [5].

Таким чином, на нашу думку, врахування особливостей адміністративної юстиції Фінляндії має велике значення в контексті реформування вітчизняної системи адміністративної юстиції, адже євроінтеграційні процеси, що декларуються українською владою, наголошують на необхідності реформування сучасної судової моделі, що підкреслює необхідність пошуку оптимального варіанту. Вважаємо, що досвід Фінляндії, в даному контексті,

яскравий приклад ефективного функціонування системи судів адміністративної юрисдикції.

Список використаних джерел:

1. Старилов Ю. Н. Административная юстиция. Теория, история, перспективы. – М., 2001.
2. Георгієвський Ю. В. Адміністративна юстиція : дис. ... канд. юрид. наук / Георгієвський Ю. В. – Харків, 2003.
3. Адміністративні суди України на шляху становлення // Адвокат. – 2005. – № 9. – С. 48–54
4. Act on the Publicity of Administrative Court Proceedings (381/2007): unofficial translation. – Finland: Ministry of Justice [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.finlex.fi/en/laki/kannokset/2007/en20070381.pdf>.
5. Блажівська Н. Є. Судебная система Финляндии – пример для Украины // Судебно-юридическая газета-2016.

Масловський Б.М.

студент,

Науковий керівник: Шарая А.А.

кандидат юридичних наук, доцент,

Запорізький національний університет

НОРМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ В НАУЦІ

Вивчаючи адміністративне право як цілісну правову систему, що має складне утворення, ми не можемо обійти увагою таку важливу категорію даної системи, якою є норма права. У даній роботі ми розглянемо важливі питання щодо основних визначень норм адміністративного права та ознайомимося з окремою думкою різних вчених з цього питання.

Важливий науковий внесок у дослідження питань розвитку та становлення вітчизняного адміністративного права і законодавства, зокрема і даним питанням займалися такі вчені, як Т.О. Коломоєць, С.В. Ківалов, Ю.П. Битяк, В.В. Галуцько, В.Б. Авер'янов, А.І. Слістратов та ін.

З приводу визначення норм адміністративного права у доктринальних джерелах висловлюються різні думки.

Так, Т.О. Коломоєць вважає, що це формальне визначене, загальнообов'язкове правило поведінки, встановлене та охороняєме державою, метою якого є регулювання суспільних відносин, що виникають, змінюються і припиняються у сфері забезпечення органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, а також в процесі державного і самоврядного управління в сферах соціально-економічного й адміністративно-політичного розвитку та охорони громадянського порядку [1, с. 14].

Також, Т.О. Коломоєць зазначає, що у вітчизняній правовій доктрині під адміністративним законодавством переважно розуміють зовнішнє вираження адміністративно-правових норм. Проте нині виконується робота з